

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

WOJEWODY LUBUSKIEGO

Nr NK-I.4131.126.2019.ABej

z dnia 24 maja 2019 r.

Rada Powiatu Gorzowskiego

Działając na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U.2019, poz. 511) stwierdzam nieważność uchwały Nr 45/IX/2019 Rady Powiatu Gorzowskiego z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Gorzowskiego w 2019 roku.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 29 kwietnia 2019 r. Rada Powiatu Gorzowskiego podjęła uchwałę Nr 45/IX/2019 w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Gorzowskiego w 2019 roku. Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 9 maja 2019 r.

Po przeprowadzeniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, że uchwała istotnie narusza prawo, tj. art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz.U. 2019r., poz. 499 ze zm., dalej u.p.f.). Stosownie do powyższego przepisu rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy.

W myśl § 2 kwestionowanej uchwały Rady, na terenie Powiatu Gorzowskiego w porze nocnej dyżury będą pełnione po zamknięciu najdłużej otwartej apteki na terenie Kostrzyna nad Odrą wyłącznie pod dostępnymi telefonami. W tym paragrafie Rada określiła także nazwy i adresy aptek oraz telefony kontaktowe.

W orzecznictwie sądów administracyjnych ukształtował się pogląd, zgodnie z którym rozkład godzin pracy aptek powinien być dostosowany zarówno do bieżących potrzeb ludności na wykonywane przez nie powszechne usługi, świadczone w zwykłych warunkach jak również do sytuacji nadzwyczajnych, których częstotliwości występowania nie są możliwe do określenia (por. wyrok WSA we Wrocławiu z 3 października 2006 r., sygn. akt III SA/Wr 185/06, wyrok WSA w Kielcach z 30 września 2008 r., sygn. akt II SA/Ke 388/08, wyrok WSA w Gdańsku z 9 września 2010 r., sygn. akt III SA/Gd 254/10, wyrok WSA we Wrocławiu z 20 kwietnia 2011 r., sygn. akt IV SA/Wr 342/10, wyrok NSA z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt II GSK 1765/14; wyrok NSA z dnia 14 lipca 2015 r. sygn. akt II GSK 1559/14). Biorąc pod uwagę powyższą regulację prawną, istotnym działaniem jest rozłożenie obowiązku dyżurów nocnych oraz pełnionych w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy przez apteki ogólnodostępne w taki sposób, aby stworzyć lokalnej społeczności możliwości skorzystania z niezbędnej pomocy, jak najszybciej w sytuacji, gdy powszedni czas pracy aptek nie obowiązuje, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku. Istotne znaczenie dla osób zainteresowanych dostępnością do świadczeń aptecznych ma czas w jakim uda się je osiągnąć. W ocenie organu nadzoru świadczenie tych usług przez apteki ogólnodostępne na terenie Powiatu Gorzowskiego podczas dyżurów nocnych wyłącznie "na telefon" jest niewystarczające i regulacja ta nie wypełnia delegacji ustawowej. Takie zorganizowanie usług aptekarskich wyklucza osoby nieposiadające dostępu do usług telekomunikacyjnych, a jednocześnie wydłuża czas oczekiwania na usługi świadczone przez

apteki. W świetle powyższego przedmiotowa uchwała nie zapewnia dostępności świadczeń w porze nocnej.

Organ nadzoru wskazuje, że przy ustalaniu rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych nie należy pomijać przepisu art. 86 u.p.f., zgodnie z którym rolą aptek jest świadczenie pełnego zakresu usług farmaceutycznych wymienionych w tym przepisie. Tak więc powinność aptek w porze nocnej nie ogranicza się jedynie do wydawania leków na receptę, czy też bezpośrednio ratujących życie. Niezależnie od powyższego, rozkład godzin pracy aptek powinien być dostosowany zarówno do bieżących, codziennych potrzeb ludności na powszechne wykonywane przez apteki ogólnodostępne usługi, świadczone w zwykłych warunkach, jak i nie może pomijać sytuacji nadzwyczajnych, których częstotliwości występowania nie sposób przewidzieć. Rada Powiatu Gorzowskiego powinna ustalić taki rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych, który będzie stwarzał możliwość jak najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy wówczas, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku. Co do zasady nie sposób bowiem przewidzieć wystąpienia nagłej choroby, czy zaistnienia innego zdarzenia zagrażającego zdrowiu lub życiu człowieka.

Przepis art. 94 ust. 1 i 2 ustawy z 2001 r. prawo farmaceutyczne wyklucza dowolność w ustalaniu godzin otwarcia aptek, dostosowując je do potrzeb ludności i konieczności zapewnienia szerokiej dostępności świadczonych usług. Przy ustalaniu rozkładu godzin pracy aptek rada powiatu powinna uwzględnić uwarunkowania danego powiatu, takie jak: liczba ludności, układ urbanistyczny, zagęszczenie zabudowy mieszkalnej, umiejscowienie placówek udzielających świadczeń leczniczych, skomunikowanie pomiędzy miejscowościami powiatu, dostęp do transportu publicznego, dostęp do infrastruktury przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych. Minimalnym standardem wynikającym z wyżej wskazanego przepisu jest zagwarantowanie, żeby w każdym czasie była czynna przynajmniej jedna apteka na obszarze powiatu (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 30 sierpnia 2017r., II SA/Bd 158/17).

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu powiatu wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego. Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

z up. Wojewody
Lubuskiego
Dyrektor Wydziału
Nadzoru i Kontroli

Paweł Witt